

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

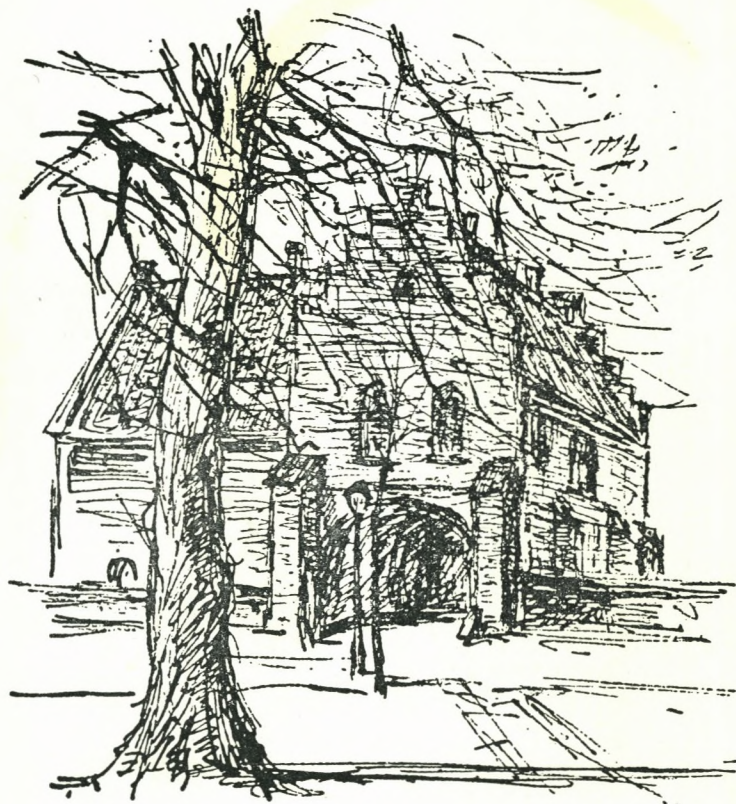
Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

SORANERBLADET

NR. 6 AUGUST 1963 48. ÅRGANG

Månedsskrift
for Soransk
Samfund

BANKEN
for **SORØ**
OG OMEGN
Aktieselskab

Bland
DANMARKS
i Kaffen

Krystal - Glas - Porcelæn

Nørregades Glashandel

NØRREGADE 30 - KØBENHAVN K - CENTRAL 12.922

Johs. Brinck
AUT.
GAS- OG VANDMESTER
SORØ

Sorøegnens Andelssvineslagteri

Telefon Sorø *717

ORLA V. NIELSEN

Telefon Sorø 258

Byens førende forretning i
Akademibeklædning

Kalundborg Shipping Agency

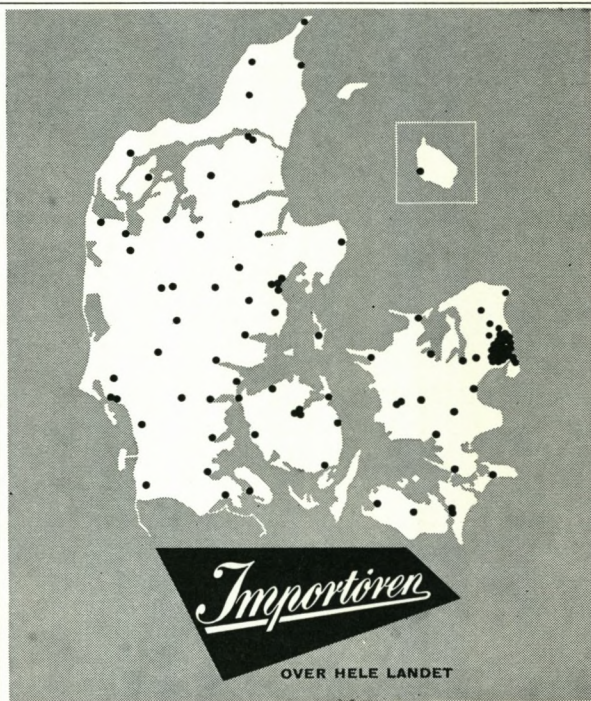
J. Rødgaard Hansen
statsaut. skibsmægler
Kalundborg

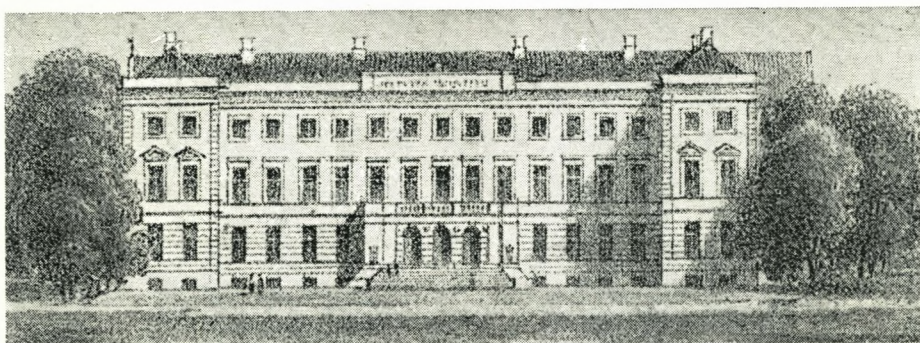
Befragtning og klarering

Telex: 5477 Kalship
Telefon: 1700

Mogens Krog-Meyer
Højesteretssagfører

Gothersgade 109, K
Minerva 5800

Academia Sorana

efter gammelt stik

SORANER-BLADET

AUGUST 1963

48. ÅRGANG

NUMMER 6

Paul Nedergaards præste- og sognehistorie

Forbløffende regelmæssigt, dog denne gang lidt forsinket på gr. af forfatterens sygdom og bortrejse, kommer de indholdsfulde hefter af »En dansk præste- og sognehistorie« ind ad døren.

I festligt rødt omslag præsenteres hefte 56, og hermed påbegyndes skildringen af Aarhus stift. Hvert hefte (80 sider) har en satsmængde, der svarer til en bog, der koster ca. 25 kr., men heftet leveres for 16,25 kr. (oms. og porto incl.).

Kvantiteten er der altså ikke noget at udsætte på; det samme gælder kvaliteten. For første gang gives en fremstilling af hele stiftet, bygget på trykte kilder og talrige lokale meddelelser. Der indledes med en skildring af stiftet i almindelighed (natur, befolkning, herregårde, kirker og kirkeligt liv). Så følger i et kort overblik stiftets bispe- og kirkekrønike fra de ældste tider til nutiden; de mange interessante bispe-

skikkelser karakteriseres; næste afsnit omtaler Aarhus-universitetets teologiske fakultet med dets rigdom af fine videnskabsmænd. I resten af heftet bringes fyldige oplysninger om Aarhus købstad, byens kirkelige liv og kirkerne med den prægtige domkirke og Vor Frue kirke.

Stoffet fremlægges velskrevet og livligt, man holdes hele tiden fangen og kan vanskeligt holde op med at læse.

Stiftshistorien må som selvskrevne købere have biblioteker og skoler, men også historikere, præster, lærere og enhver, der ønsker at trænge ind i et betydningsfuldt område af vort lands historie, vil have interesse af bogen.

Skal værket fuldføres, må en del nye abonnenter tegne sig. Udgiveren fører en hård kamp mod de stærkt stigende fremstillingspriser (trykning, oms. og porto), og han bør støttes i og påskønnes for dette kæmpearbejde, der næppe er nogen guldgrube.

*Fraternitas
Soranas
27. stævne*

fandt sted i Bregninge præstegård på Tåsinge i dagene 27.—29. maj 1963 i strålende sommervej. Foruden de charmerende, meget omsorgsfulde værtsfolk Ellen og Jens Juul Sørensen, der hermed for fjerde gang afholdt stævnet, deltog følgende ægtepar: Erik Bennetzen, Løgstør, Ebbe Christiansen, Herfølge, Mogens Christophersen, Valby, Ernst Gram, København, Johannes Hansen, Skårup, Krog-Meyer, Mern, og Paul Nedergaard, København. Solo mødte Jonas Bruun, København, Immanuel Christensen, Valby, Tage Chri-

stiansen, Virum, Poul Glaven, Peder-sker, Gabriel Lind, Ollerup, Johannes Toftager, Svendborg, Karen Trolle,, Esbjerg, og Knud Voldum, Værløse. Som stævnets gæster havde vi den glæde at se ærkesoraneren Poul Lorenzen og ægteparret Poul Clausen, samt fru Toftager, alle for en kortere tid.

Om stævnets forløb kan iøvrigt siges: Programmet blev gennemført fint; efter at værten på sin livfulde måde havde budt velkommen, var samværet frit, og gl. soranerminder opfriskedes. »Der var den fineste konversation«, hvorefter vi så på kirken, hvis indvendige restaurering er gennemført, og især frydede os over udsigten fra kirketårnet. Om aftenen fortalte *Tage Christiansen* meget interessant om *Kunst i vore kirker gennem 1000 år*: Hvornår og hvorfor er kunsten draget ind i kirken? *Kalkmalerier* på hvælv og vægge er virkelig sakral kunst, de ældste findes i Jelling, de senere kan henføres til særprægede, men anonyme malere. Den ældste *Alterkunst* er de gyldne altre. Altertavler kendes fra ca. år

Ved siden heraf påtænker udgiveren i løbet af efteråret at udsende en lille erindringsbog med beretninger om de interessante mennesker, han har mødt og lært af livet igennem. Den skal omfatte tiden 1905—45 og bringer bl. a. et afsnit om Sorø med mænd som rektor H. Raaschou-Nielsen samt lektorerne Holten, Frimodt, O. B. Müller, Hubert Rosen m. fl. Bogen bliver af format som et hefte af »Præste- og sognehistorien«, ca. 150 tæt trykte spalter, rimeligvis med en del billeder. Den kom-

mer ikke i boghandelen, men kan bestilles hos pastor Paul Nedergaard, Valdemarsgade 27, Kbhvn. V. Prisen bliver, hvis man tegner sig inden 1. oktober, 16,25 kr. (alt iberegnet), efter den tid 25,00 kr.

Lad os for disse to værkers vedkommende ophæve kulturpausen, hjælpe vor soranerkammerat til at fuldføre disse arbejder og glæde os selv med et par gedigne forøgelse af vort bibliotek.

Poul Schjærff.

1300, de udskårne har som regel centralt et nadvermotiv. *Prædikestolen* har været enkel, til renaissancepragten også her fandt et felt, hvor den kunne gøre sig gældende. *Glasmalerier* er kendt fra de romanske kirker, svingende fra non-figurative via billeder tilbage til non-figurative i vore dages kunst. *Døbefonten* har i en gruppe østjydske kirker en djærv og storslået udformning i Løve-motivet. Af kirkekunstneren i dag må kræves, at han er grebet, ærlig, med respekt for stedet og materialet.

Den 28. maj holdt *Johannes Hansen* morgenandagt. Herunder citeredes Drachmann: »Jeg er kun et instrument, mesteren på mig spiller«. Det følgende foredrag greb tilhørerne stærkt, men ønskedes ikke refereret. Det var *Jonas Bruun*, der talte om *livsholdning*. En god forhandling påfulgte, og om eftermiddagen kørte vi over dæmning og bro til Langeland, hvor vi så Trane-kær, Rudkøbing og mange skønne landskaber, bl. a. udsigten fra Lindelse kirkebakke — og på hjemvejen Valdemar Slot og Troense på Tåsinge. Tirsdag aften talte *Ernst Gram* om *To kirkeveje*, den ene — ad hvilken han blev ført — til Lyng kirke, den anden til den stadig højt elskede Sorø kirke, der mødte også et barneøjeblik venligt. Kunne man ikke for en tid gemme diskussionen om teorier og i stedet koncentrere sig om det andet store bud: *Du skal elske din næste som dig selv!* Går dette op for folk, kan det medføre et spørgsmål om tilgivelse, en god kirkevej.

Også her fulgte en god samtale, og næste morgen samledes man til mor-

genandagt, der holdtes af *Johannes Toftager*: »Iøvrigt kræves her af husholdere, at man må findes tro«.

Generalforsamlingen under *Poul Glavens* ledelse forløb i den sædvanlige muntre ånd, og man enedes om at søge næste års stævne afholdt på Fuglsang i dagene 26.—28. maj. Der forelå også indbydelse fra Bennetzens i Løgstør.

Det var et helt igennem fint og vellykket stævne, fra hvilket hilsener udsendtes til nogle fraværende, som man med sorg havde måttet savne, men som forhåbentlig kan deltage i 1964!

Deltager.

Sorø-turen

den 28. juni 1963.

Da formanden, civilingeniør Kann Rasmussen, præcis kl. 14 bød velkommen i Fratergården, var der samlet et par og tredive gamle soranere. Nogle få dage før turen havde kun 5 meldt sig, men ved en hastig udsendelse af en lille »reminder« lykkedes det de sidste dage at skabe en ret god tilslutning.

Rektor *Østergaard* førte forsamlingen gennem Akademibygningen, hvor man først og fremmest besøgte den udvidede spisesal og de fornemme nye lokaler i øverste etage. Hvor tidligere vore spartanske sovesale og dito kamre fandtes, er nu elegante, moderne undervisningslokaler for geografi, naturfag m.m. Vi satte os tilrette i den ene »sovesal«, hvor rektor fortalte om alt det nye samt om Sorø Akademi af i dag. Man blev klar over, at det ikke er nogen sinecurepost at være rektor på Sorø nu om stunder!

Fra Akademiet drog vi til det nye kunstmuseum i ministerboligen på Storgade. Her har Sorøkunst fået en vær-

dig og smuk ramme, som tilmed med årene vil kunne udvides. Dr. *Thorlacius-Ussing* holdt et inspirerende og fængslende foredrag om museets flytning og om mange af dets kunstværker. Af den lille ubetydelige samling før er nu blevet et anseligt museum, som ikke mere udelukkende er for soranere; også byens borgere kan melde sig ind og gjorde det i betydeligt tal. Afdøde Alfred Rasmusen og *Thorlacius-Ussing* får dele æren for det fornemme resultat.

Efter museumsbesøget rundede man Akademihaven eller opsøgte andre kendte og elskede steder, og kl. 18 samledes man på Postgården til midt dagen, der i al sin enkelthed var fortræffelig og velsmagende.

Den ældste deltager var fra årgang 1902, den yngste fra 1963, altså en nybagt student! Der var også jubilarer: 3 55-års jubilarer: Palslev, Brix, Ellekilde. — 2 50-års jubilarer: Ove Kindt, Michaelsen. — 4 35-års jubilarer: Kornerup, Kragh, Seyer-Hansen, Sodemann.

Der var mange, men prisværdig korte taler, nemlig af: Kann Rasmussen, Østergaard, Hvam, Kindt, Schoustrup, Marquard, Hoffgaard.

De mange taler affødtes bl. a. af en udtalelse af Hvam, der fandt, at Soraner-Bladet undertiden var for kritisk overfor, ja, endog latterliggjorde lærerne. Dette blev først (i Schjærffs fravær) imødegået af Hoffgaard og dernæst af Kindt, der som sædvanlig tog bladet fra munden. Han havde altid glædet sig over de gemytlige og godmodige hip til hans tids lærere. Han berømmede i øvrigt sin gamle skole, der havde givet ham så god en opdragelse. »Ellers var jeg måske havnet på Flakkebjerg«, sagde han med klædelig selvironi!

Lærerne i hans tid ville gerne tages alvorligt, men de blev det ikke! »Lærere skal opdrages!« sluttede han.

Egentlig skulle aftenen være sluttet

på Parnas »I den lyse nat«. Vejret var ganske vist strålende — men det var regnen, der »strålede«, hvorfor man opgav at tage hinsides søen og i stedet for hyggede sig på Postgården i de smukke nye omgivelser. Der var god soransk stemning fra først til sidst, og adskillige vil nok fortryde, at de ikke tog med, når de af kammeraterne hører om det vellykkede forløb.

Frater Soranus.

Translokation og dimission

på Sorø Akademis skole 1963

(Efter den lokale presse ved red.)

I. Den »lille« translokation d. 15. juni

Translokationen for de yngste elever i gymnasiet og realklasserne havde vundet så stor tilslutning fra elever og pårørende, at der ikke var siddeplads til alle.

På mange områder befinder vi os i en overgangstid, sagde rektor *Arne Østergaard*; tidligere erfaringer må tages op til ny overvejelse. Årsagen her til er den nye karakterskala (i foråret indført for I og II g), den nye gymnasieordning med dens nye faglige krav og de nye optagelsesbetingelser. Rektor redegjorde nærmere for alt dette nye og forklarede bl. a., at opflytning eller oversidning nu beror på skolens helhedsopfattelse af eleven, og ved siden af årskaraktererne søger skolen at angive en prognose for, hvorledes det vil gå eleven. Her kan ikke nås 100 pct.s sikkerhed, men rektor og lærere prøver samvittighedsfuldt at træffe den rigtige afgørelse.

Rektor omtalte blandt årets begivenheder indførelsen af skoledragt til pigerne. Han betegnede dette som en æstetisk vinding, der havde skabt social enhed over skolens piger.

Året havde som vanligt været et år på godt og ondt, en del ondt i begyn-

delsen. På en kostskole må tingene ved et reglement holdes inden for bestemte rammer; den enkelte kan ikke, uden at det bliver katastrofalt, gå ret langt uden for disse. Eleverne har alle et ansvar, dels for hver enkelt, dels for kammeraterne.

Gaver, understøttelser og hjælp ydes i rigt mål; eleverne lever i et fællesskab, som også indebærer et ansvar.

Efter meddelelse om, hvor mange elever inden for hver klasse der var i den og den talgruppe efter eksamenskarakterer, og hvordan oprykning eller ikke-oprykning var fordelt, overrakte pens. gymnasieoverlærer Østerlund, Birkerød, en mægtig vandrepokal til lederen af skoleholdet, fordi dette havde vundet Danmarksmesterskabet i fodbold inden for gymnasieskolernes turnering. Rektor takkede på skolens vegne, takkede de lærere, der tog sig af den fysiske opdragelse, og holdene. Betonede værdien af holdarbejde, der resulterede i pligtfølelse og kammeratskab. Ydermere takkede rektor alle, der havde skænket gaver og præmier, og uddelte under stort bifald en række flidspræmier. Rektor udvidede sin tak til at omfatte elever, medarbejdere, plejehjem og alle skolens venner, samt takkede for den venlighed, der var vist ham personlig efter det alvorlige uheld i vinter, en særlig tak til lektor Damgaard Sørensen, der havde varetaget rektorpligterne.

II. Den »store« translokation d 21. juni.

Det sidste hold efter den gamle realistordning og det sidste hold studenter med karakterer efter den gl. Ørstedeske skala dimitteredes ved denne translokation. 22 realister plus 70 studenter (nr. 71 skal til sygeeksamen).

Rektor *Arne Østergaard* gav en oversigt over eksamensresultaterne. Fire havde opnået udmærkelse; han talte først til realisterne og oplyste, at man på Sorø allerede havde indført en reallundervisning, før denne første gang

praktiseredes officielt. Han tog med vemod afsked med realeksamen, som havde været en god, solid eksamen, for mange en hjælp til at skabe sig en fremtid.

I sin tale til studenterne oplyste rektor, at man på Århus universitet havde samlet et statistisk materiale, der for det lægevidenskabelige fakultets vedkommende viste, at 90 pct. af de studenter, der havde karakterer mellem 14 og 15, har gennemført studiet, mellem 13,75 og 14 falder det til 80 pct., siden går det uhyggeligt nedad, således at kun 50 pct. af studenter med under 13,25 gennemfører studiet. Tilsvarende tal gælder for andre fakulteter Denne skala kan I studenter bruge til at foretage en vurdering af jer selv og af, hvilken livsbane I skal vælge.

Tiden i dag er præget af angst, forårsaget af de voldsomme ændringer, der sker i den moderne verden. Fra det soranske milieu, hvor I kender love og reaktioner, skal I ud i en helt ny tilværelse, hvad der kan medføre en angstfølelse. Vi lever i en overgangstid; forholdet mellem øst og vest, vor erkendelse af naturen og dens kræfter og den sociale videnskabs syn på menneskene som kollektiver og ikke som enkeltmennesker — alt dette bidrager til ængstelsen hos nutidens mennesker. Det hører ikke ungdommen til at føle angst, men I skal vide, at den er der, og at I vil møde dens reaktioner.

Menneskeheden er det eneste eksempel på, at noget kan nå højere op; i fysikken lærer vi, hvorledes værdierne nedbrydes. I skal som enkeltmennesker søge at nå den højeste udvikling, erkende menneskehedens indbyrdes sammenhæng; vi er alle enere, men har plads i en helhed. Vor dybeste pligt er at hjælpe vor næste, at udvikle vor personlighed og vor pligtfølelse over for andre og for samfundet. Kan vi skabe tillid omkring os, kan vi være sanddru og ordholdende, er der ingen

grund hverken til håbløshed eller pessimisme.

Herpå erklærede rektor dimittenderne for rette studenter og realister at være, og man sang Hauchs klassiske: »Jeg ved et sted ...«.

Efter meddelelsen om, at alle II g'er var oprykket i III g, oplyste rektor, at det store Akademilegat af 1956 er oppebåret af Jørgen Gylling Møller og Steen Helweg; rektor Raaschou-Nielsens mindelegat til en god soraner tildeltes Morten Vuust. En hel række boggaver uddeltes, og Soransk Samfunds nye formand, direktør *Kann Rasmussen*, bød dimittenderne velkomne i Samfundet; de kommer nu til at knytte en nær forbindelse, en gennem livet rækkende forbindelse med alle gamle soranere. Han overrakte Mikael Bræstrup den store, sjældne »Sorø-Bog«, og Hans Jørgen Lykkegaard Nielsen, Jørn Valentin Hansen, Morten Vuust og Ole Skjoldby fik hver et eksemplar af »Academia Sorana«.

Så sluttede man med endnu en sang og begav sig glade ud til feriens gyldne tid.

Soranerfrokosten

I. TORSDAG DEN 6. JUNI 1963

Da jeg fra mit landlige domicil nåede hovedstadens navle, Kongens Nytorv og Strøget, fandt jeg disse lokaliteter smykket på det prægtigste med en rigdom af flag og vimpler. Da min fødselsdag først indtræffer den 20. juni, måtte årsagen til denne pragtudfoldelse være en anden. Man fejrede den italienske udstilling og den tunesiske præsident Bourguiba's (eller som han kaldes i »Politiken«s At tænke sig — præsident Pourquoui-pas') besøg.

Som de gamle helte, paladinerne, flokkedes om deres herre, Karl den

Store, skaredes 12 gamle soranere (årgangene '01—'61) om formanden, *Kann Rasmussen*. Denne bød velkommen med særlig adresse til Peder Brix og Poul Chievitz, der havde gjort den lange rejse over »dammen« fra »God's own Country« til fædrelandet, bragte hilsen fra rektor Østergaard, der er i god bedring, og lod skolen leve. Efter at vi havde tygget lidt på den varme ret, tog formanden på ny ordet, dels for at agitere for Sorø-turen den 28. juni, dels for i al venlighed at vise redaktøren til rette for den omtale, han havde fået i bladets majnummer. Formanden ledede ikke længere Christani & Nielsens selskaber i Europa og den øvrige verden, men førte siden 1962 en mindre global tilværelse, knyttet til det hjemlige.

Man diskuterede Soranerbladet. Af økonomiske grunde kan kun 10 numre udsendes, forklarede *Hoffgaard* og udbad sig medlemmernes mening; *Chr. Grüner* mente, at økonomien kunne forbedres ved et forøget medlemstal, *formanden* var indforstået hermed; hver enkelt måtte her gøre en indsats; ved jubilæer kunne man animere til medlemsskab. *E. Kindt* foreslog længere mellemrum mellem numrene (dette befandtes upraktisk), *Hoffgaard* havde med ringe resultat forsøgt at skaffe nye medlemmer.

Man forlod nu dette dystre emne, idet *E. Kindt* vendte sig med hyldest til Brix og Chievitz; de var $\frac{2}{3}$ af de tre musketerer og frembød et ideal af venskab. *Peder Brix* fortalte interessant og fornøjeligt om sit arbejde i U.S.A. *Chr. Grüner* udtrykte sin glæde over at se de to kammerater, min-

derne og lærdommen fra Sorø levede i dem, takkede fordi de kom og udbragte et leve for dem. Som sædvanlig herskede der en hyggelig kammeratlig stemning.

P. Sch.

II. TORSDAG DEN 4. JULI 1963

18 Gammelsoranere — årgangene 1902—1961 — trodsede den steghede sommer-torsdag og indfandt sig på Grand Cafe til den traditionelle månedlige soranerfrokost. *Svend Clausen* bød som sædvanlig velkommen med et trefoldigt leve for vor gamle skole, hvorefter en særlig velkomst blev budt fru Anna Johannessen, enke efter Georg Johannessen, (realist 1902) samt Hans Rose, (realist 1909) — begge bosiddende i U.S.A. En buket mørkerøde roser blev overrakt fru Johannessen af hendes bordherre, *Schøning* 1904, der i en kort tale ved kaffen kom ind på den soranerånd, der hersker, når gamle soranere mødes nær og fjern. Han udtalte bl. a.: Fruens tilstedeværelse ved soranerfrokosten her den 4. juli på Amerikas frihedsdag er et udslag af usædvanlig kammeratskabsfølelse; måtte hun bevare sit sinds åbenhed og tankers klarhed i mange mange år fremover.

På opfordring af *Svend Clausen* fortalte *Hans Rose* om sin tilværelse i Amerika. Det blev en ualmindelig smuk og indholdsrig tale, i hvilken *Rose* udtalte en tak til sin gamle skole, der blandt andet lærte en aldrig at glemme sit fædreland, samt minderne fra Sorø-tiden, der alle bliver bevaret i hjertet. *Svend Clausen* takkede for de varme og kloge ord, der blev sagt, hvorefter *Kindt* efter eget udsagn »be-

drøvede tilhørerne ved endnu en tale«. Han roste *Roses* smukke danske sprog, der uden tvivl kan skrives på Akademiets regning, og gik derefter over til lovprisning af U.S.A.s befolkning med dens høje etiske standard. »Amerikanerne er villige til at se andre folks fortrin«, fortsatte *Kindt*, »og dette er grunden til, at gennemsnitsamerikaneren er fri for mindreværdskomplekser.« Til slut udbragte *Kindt* et leve for *Rose* og inkluderede samtidig U.S.A. i anledning af 4. juli-dagen og Rebildfesten.

Af interesse for de ældre årgange kan nævnes, at fire af »Mutter Flors drenge« fra omkring 1909, nemlig *Rose*, *Kindt*, *Varrer* og *Colding*, fik sig en rigtig snak efter frokosten, hvor gamle minder blev opfrisket. *Rose* vender tilbage til Amerika med »Grips-holm« den 7. september, og inden frokosten var overstået, blev han indmeldt i Soransk Samfund.

To særlige hilsener blev endvidere overbragt gennem *Svend Clausen*. Den første kom fra formanden, direktør *Kann Rasmussen* (1922), der ligger syg hjemme, og meget beklagede sin fraværelse. Dernæst en hilsen fra overingeniør *Holger Rasmussen* (1916), der har været syg i alt for lang en tid, og som *Svend Clausen* udtrykte det »imidlertid er kommet fra krykkealderen til stokkealderen«. Forhåbentlig varer det ikke alt for længe, inden den rette »alder« er nået, hvor vi igen må se *Holger Rasmussen* til vore frokoster.

Endelig bør omtales de unges deltagelse i frokosterne. Der var to her til julifrokosten: *Palle Raabymagle* (realist 1961) samt *Hans Jørgen Utzon*

(student 1954). Forhåbentlig kommer der i løbet af sæsonen flere til sora-nerfrokosterne, der som bekendt afhol-des den første torsdag i hver måned på Grand Cafe, Kongens Nytorv. En sær-lig glæde ville det være at få hilst på 1963 dimittenderne og herved få det helt friske pust fra vor gamle skole; og medens vi er ved sagen — hvor bli-ver årgangene 1939—45 af? For en or-dens skyld bør gentages, at *alle* sora-nere er velkomne, hvad enten man er medlem af Soransk Samfund eller ej.

A.E.H. (1942).

III. TORSDAG DEN 1. AUGUST 1963

Min gode ven *Otto Boserup* savnede i frokostreferatet omtale af vagtpara-den, som Badse Winther ofte mindedes. Jeg erkender denne fejl, tager mig til-rettevisningen ad notam og skal ved lejlighed pege på dette eventyrelent i staten Danmark. Denne gang var der imidlertid ingen anledning, da, så vidt jeg ved, den høje kongelige familie for tiden residerer på Gråsten slot, hvor-for paraden her er inddraget.

Tilslutningen syntes i begyndelsen at blive ringe, lidt før tolv stod 3—4 gæve riddere og ventede — men pludselig strømmede man til, så vi trods ferietiden blev 21, fra årgang 00 og frem-efter.

Formanden glædede sig over at se så mange og motiverede det traditionelle leve for skolen. Samtalen gik livligt, mand og mand imellem, man genop-friskede små fornøjelige Sorominder.

Otto Boserup drog en parallel mel-lem Akademihaven og Soransk Sam-fund; jo mere man kom dér, des mere beundrede man begge dele; han tak-

OBS!

Fodboldkampen mellem sko-leholdet og gamle soranere finder sted søndag den 25. august kl. 14 i Sorø.

OBS!

Cricketkampen mellem sko-leholdet og gamle soranere finder sted søndag d. 8 sep-tember på Store Plads.

kede bestyrelsen for dens store arbej-de, og han bragte en særlig tak til bladets redaktør, der nu ville forlade sin post. *Schjærff* var meget glad over Boserups nekrolog på forskud, tog stærk afstand fra, at han i bladet »lat-terliggjorde« lærerne; han betonedede, at han i sine 15 redaktionsår altid havde stillet sig ordet *takt* for øje; at man bragte små hyggelige anekdoter om »snyderne« viste, at man stadig min-dedes dem med glæde og agtelse. Yder-mere gjorde han rede for spørgsmå-let Ingemanns hus, der højlig trænger til en ansigtsløftning. *Saxtorph* mente, at bladet i højere grad end hidtil bur-de interessere sig for de 40-årige og ikke blot for dem, der havde passeret støvets år. *Hoffgaard* lod Th. Hansens bog om Sorø cirkulere; han havde fået den af fru *Steincke*; den store fhv. brød sig ikke om den, da han ikke var omtalt i den; han fremviste tillige et fotografi af rektor Hoff, som denne i Sorøtiden havde skænket sin kære ven K. K. V. Steincke (dengang havde han ikke afskaffet det forargelige Vilhelm). *Bjørning* glædede os med tre muntre småhistorier — og så var tiden omme, og vi håber at få en lige så god og endnu mere besøgt sammenkomst *tors-dag den 5. september*. P. Sch.

Dødsfald

*Fhv. vicedstadslæge, dr. med.
Povel Heiberg*

* 27. juli 1868 — † 12. maj 1963

Det var altid både hyggeligt og udbytterigt at få en samtale med dr. Heiberg, der efter mange års læge- og embedsgerning havde slået sig ned i Rungsted. Det fælles tilknytningspunkt var Sorø, men også om meget andet kunne dr. Heiberg berette. Han nød den lykke at være åndelig og legemlig rask trods sin høje alder; »jeg sørger for at holde mine ben og min søvn i orden«; daglig tog han sine ture; han kunne f. ex. vandre til Vedbæk, men måtte til sin beklagelse tage toget hjem.

Povel Heiberg var indfødt soraner; hans fader cand. theol. Gabriel Heiberg (1832—1917) var i årene 1861—71 adjunkt i Sorø, men tog derefter en præstegerning op (Sjelle-Vemmelev-

Roskilde). På Sorø Akademi tilbragte Povel Heiberg frugtbare og udviklende år (1881—86); særlig betydning for ham fik fysikeren, overlærer Eugen Ibsen, og daværende adjunkt C. J. C. Lauritzen. Efter studentereksamen 1886 blev Heiberg 1893 cand. med. Fra 1898 praktiserede han i København; han var højt værdsat som læge og evnede at forstå mennesker af alle slags. 1906—21 var dr. Heiberg kredslæge, 1921—38 sanitetslæge, 1912—38 vicedstadslæge. Han var en dygtig administrator, hygiejne og medicinalstatistik optog ham i særlig grad, og hans arbejde indenfor bekæmpelsen af alkoholismen og ernæringshygiejnen var af høj karat; hans studier over kostberegninger fik betydning under de to verdenskrige. Herom har han skrevet flere bøger, og desuden 200 tidsskriftsartikler.

Et udmærket billede af denne fagligt dygtige og menneskeligt fine personlighed giver hans »Spredte erindringer fra en gammel læges liv«, som han udsendte 1958 i sit halvfemsindstyvende år. Bogen er klart opbygget i tre hovedafsnit: Først erindringer fra barndom til arbejdsårene, derpå en række skitser fra dr. Heibergs mere frie journalistiske virke, endelig forskellige faglige afhandlinger.

Sorø og skolen stod hans hjerte nær; dette gav sig aktive udslag i bidrag til Soraner-Bladet: »Eugen Ibsen« (32. årg. s. 89—90), »Mine 5 Aars Skolegang i Sorø« (35. årg., s. 12—14) og »Et Par Breve fra en Elev til Hjemmet« (40. årg., s. 81—83).

Den 1. marts i år faldt dr. Heiberg i sin stue på »Caritas«. Som læge var han klar over faren herved, men han

klarede den endnu et par måneder. Han blev ført til Centralsygehuset i Holbæk; her foretoges en hofteoperation af hans søn, derværende overkirurg, dr. med Børge Heiberg, men kræfterne slog ikke til, og den 12. maj gik han bort, få måneder før han skulle fylde 95 år. Et langt virksomt liv var afsluttet, han vil mindes længe som læge og menneske, og soranerne vil sent glemme ham.

P. Sch.

Fhv. stationsforstander

Viktor Diekelmann

* 28. marts 1893 — † 3. juni 1963

Godt to måneder efter sin 70 års fødselsdag døde fhv. stationsforstander Viktor Diekelmann ganske plud-

seligt af en hjertelammelse. Han var født i Sorø, søn af skotøjshandler C. Diekelmann, der boede i Boldhusgade, kom 1903 på Sorø og tog 1909 præliminæreksamen. Allerede samme år kom han i statsbanernes tjeneste; han arbejdede i Slagelse, Hedehusene, Roskilde (hvor han i 1947 blev trafikkontrollør) og Birkerød. Her var han stationsforstander siden 1952, men tog 65 år gl. sin afsked for at vende tilbage til barndomsbyen. Den støtte karriere inden for etaten vidner om dygtighed og målbevidsthed; fra skoleårene mindes jeg ham som en ualmindelig god og venlig kammerat, og han bevarede livet igennem denne indstilling.

P. Sch.

Kunstmuseet i Sorø

Indvielsen af de nye lokaler.

Den 29. maj 1943, i krigens onde år, åbnedes Kunstmuseet i Sorø i en fireværelsens lejlighed med kammer i Priorgade. Det var trange forhold, kunstværkerne kom langt fra til deres ret, og man måtte oven i købet opmagasinere en del. Tyve år efter (jfr. »De tre musketerer«), på samme dato, indviedes museet i nye, gode lokaler. Kuratoriet for stiftelsen Sorø Akademi viste det storsind at tilbyde museet at måtte leje stueetage og havebygning i ejendommen Storgade 9, og i tiden fra 1. juli 1962 arbejdedes der ihærdigt på at indrette bygningen til dette nye formål.

Under festlige og højtidelige former fandt indvielsen sted i Akademiets festsal. Her samledes kl. 15,00 en lang række indbudte gæster, repræsentation for museumsfolk og kunstnere, for

undervisnings- og kulturministeriet, for byens råd, flere hovedstadsblade samt Soraner-Bladet.

Museumsbestyrelsens formand, amtmand, baron *Wedell-Wedellsborg* indledte med en tak til de mange institutioner og personer, hvis værdifulde hjælp var med til at skabe museets høje standard. Man ønsker at gøre museet til en kulturkilde for byen og egnen. Dr. phil. *V. Thorlacius-Ussing*, museets kunstneriske leder, skildrede udviklingen gennem de forløbne 20 år, mindedes kærligt den gamle soraner, afdøde direktør Alfred V. Rasmusen, der først havde fremført tanken om et museum i Sorø, og gav et udblik over fremtidsplanerne for en yderligere nyindretning; til dette formål havde Sorø byråd forhøjet tilskudsbeløbet til 20.000 kr., amtet vil give indtil 25.000 kr., og staten, der havde lovet 12.000 kr., ville forhåbentlig i lighed med byen forhøje sit tilskud. Thorlacius-Ussing mindedes

derefter den gamle soraner, Johan Bülow til Sanderumgård (1751—1828), museets egentlige stifter, hvis betydelige gaver dannede grundlaget for samlingen. Han endte med en tak til alle, der havde ydet støtte, ikke mindst Ny Carlsbergfondet. Rektor *Arne Østergaard* bragte skolens lykønskning med en varm tak til dr. Thorlacius-Ussing for hans eminente indsats. Museet ville få betydning for udviklingen af elevernes kunstforstand. Borgmester *Mogens A. Carlsen* lykønskede fra byen og glædede sig over, at museet havde fået sin plads mellem Christian IV's to fine bygninger (ædes principum og »Den gamle kro«). Sorø får hermed et kulturstrøg, som mange andre byer ville misunde dem. Professor *Else Kai Sass* udtalte gode ønsker fra direktionen for Ny Carlsbergfondet; man havde søgt at sætte sig ind i, hvad museet kunne ønske sig til denne lejlighed. Og her indtraf dagens clou: Museet besad som lån fra fondet C. A. Jensens vidunderlige portræt af fru Anna Sabine Thomsen; portrættet af gemalen manglede imidlertid, men var dagen i forvejen udbudt på auktion i København, nu erhvervede fondet dette billede og såvel konferensråden som hustruen skænkedes til museet, så de to længe adskilte ægtefæller atter er forenede (rørende). Soransk Samfunds næstformand, prokurist *Svend Clausen*, mødte med Samfundets hilsen, hvis kontante udslag var en fin havebænk til den smukke grønnegård bag museet (her kan den kunstneriske leder hvile sine mødige lemmer); da bænkens var for tung til at bæres frem, overrakte *Svend Clausen* et inskriptionsskilt til denne.

Talerrækken sluttedes af kulturminister *Julius Bomholt*: Hver by har sin egen tone; dette gælder i særlig grad Sorø, hvor kirken, Akademiet og hele egnen fortæller historie. Man kan ikke færdes i disse omgivelser uden at ihukomme Holberg, Ingemann, Hauch, Wilster, Herman Bang og flere andre.

Det er glædeligt at være vidne til den måde, hvorpå man udbygger dette Sjællands kulturcentrum. Ministeriet arbejder med planer om en bedre og mere nuanceret tilskudsordning til provinsens kunstmuseer. Men der er stadig brug for lokale kunstlæreres indsats. En tak til alle, men særlig til dr. phil. Thorlacius-Ussing.

Efter te i Akademiets spisesal var der rundgang i de nye lokaler; her trådte man vande for at bese kunstværkerne, som dr. phil. Thorlacius-Ussing fortræffeligt gennemgik i hovedtræk; straks i forstuen møder øjet Johan Rohdes »Torvet i Sorø en Vinterdag« (1895), en henrivende skildring af den lille bys torv med pumpen, Fr. VII's statue og diligenen med den rødkappede kusk; hele ens barndoms idyl (billedet er gengivet i Sor.-Bl. 13. årg., s. 95 og 30 årg., s. 61). Museet viser et glimrende udsnit af dansk kunst fra det 18. årh. og fremefter, og tillige rummer det en middelalder-skulptur samling, som der ikke findes mage til udenfor Nationalmuseet og Sønderborg museum.

Sorø har med museet i den nye skikkelse fået en stor seværdighed; æren derfor har mange; men uden at støde andre tør man nok fremhæve dr. phil. Thorlacius-Ussing; ham skyldes det også, at besøgende kan medtage et varigt minde, nemlig den i forbindelse med nyindvielsen foreliggende fortegnelse over museets kunstværker, kyndigt udarbejdet af Thorlacius-Ussing; til fortegnelsen slutter sig et udvalg på ikke mindre end 72 fotografiske gengivelser af museets bestand. Det er ingen billig fornøjelse at udgive en sådan bog, men takket være rundhåndet støtte fra Ny Carlsbergfondet kan den erhverves for den helt eventyrlige pris af 3,00 — skriver tre — kroner! Gid nu de mange, der besøger det minderige Sorø, må finde vej til museet — de vil ikke blive skuffede.

P. Sch.

Sorø Akademis skoles årsskrift 1963

Til orientering for dem, der ikke har benyttet lejligheden til at erhverve årsskriftet, bringes den årlige oversigt over dettes indhold.

På Sorø var vi i sin tid meget spændte på, hvad farve »indbydelses-skriftet«, som det hed indtil 1910, havde — nu er der ingen spænding; siden 1955 fremtræder det fint og enkelt i hvidt med skolens segl i rødt — altså meget patriotisk.

Der indledes med mindeord over sygeplejerske Astrid Glahn Clausen, der døde i september 1962. Hun var et uselvisk og enestående menneske, drengenes forstående veninde (se mere om hende i Sor.-Bl., 47. årg., nr. 9). Der gives oplysninger om lærere og funktionærer med særlig tak til lektor Marcus Pedersen, der efter omtrent 43 års skolegerning tog sin afsked den 1. august 1962. Hans betydning for skolen kan næppe vurderes højt nok.

1962 dimitteredes 71 studenter, 24 absolverede realeksamen og 54 mellemskoleeksamen. Efter forskellige af- og tilgange var elevantallet, som den 1. maj 1962 beløb sig til 348, ved udgangen af april 1963 349, stadig for-bavsende konstant. For sidste gang anvendes karakterskalaen 15 o.s.v. ved studentereksamen 1963 og ved realeksamen 1965; den afløses af en ny skala, der går fra 13 til 0, og værdien af disse nye karakterer forklares nærmere. Elevfortegnelsen meddeler tillige for-sørgerens stilling og hjemsted, særde-

les nyttig for forståelsen af hvem der søger skolen.

Der redegøres udførligt for årets arbejde; man savner i høj grad et sta-dion; manglen på dette siges der, har hemmet udøvelsen af fri idræt og cri-cket.

Skolebibliotekets bestand udgjorde den 31. december 1962 73.237 bind, en tilvækst på 284 bind. Hertil slutter sig 14.430 skoleprogrammer. Som sædvan-lig har institutioner og enkeltpersoner skænket biblioteket gaver, og bibliote-kets nyerhvervelser meddeles efter de-cimalsystemet. Den fysiske samling har bl. a. fra Soransk Samfund modtaget en gammel, sjælden spilledåse.

Antallet af alumner er 170; heraf bor 42 på ældste afdeling i rektorgården, 28 på yngste afdeling »Vænget« og 20 i hver af det nye alumnats fem huse.

Fripladser, stipendier og bogpræmier er uddelt med rund hånd til de mange dertil kvalificerede.

Skolens meget righoldige »dagbog« viser, at der foretages talrige histori-ske, geologiske, tekniske og andre praktiske ekskursioner, ligesom man afholder en del sportskampe.

Gymnasieforeningen »Baldur« har haft besøg af talrige foredragsholdere og oplæsere, deriblandt prof., dr. phil. Johannes Brøndsted, der er blevet æresmedlem af »Baldur«.

Som afsnit XIII forefindes »eksa-menspensan«; forhåbentlig vil numme-ret ikke bringe de unge uheld.

Der holdes sommerferie indtil man-dag den 12. august.

P. Sch.

Længsel

Jeg længes efter natten,
den lyse sommernat,
når månens tryllestråler
forsølver skov og krat,
når hyld og linde dufter
i tyste nattebo,
når alnaturen hviler
i underfulde ro.

P. Sch.

Fødselsdage

Den 23. august fylder lektor ved Sorø Akademis skole *J. Damgaard Sørensen* 60 år. Lektoren blev 1921 student fra Horsens, tog i sommeren 1927 skolembedseksamen i matematik, fysik, kemi og astronomi, blev samme år den 16. oktober vikar på Sorø. Derefter gik det støt fremad: 1. august 1928 kst. adj., 1. august 1929 adj., 1. april 1944 lektor, 1. april 1958 lektor i 26. lønningsklasse.

Lektor Damgaard Sørensen bestrider med stor dygtighed sit fag, matematik; han var 1945—57 medlem af opgavekommissionen for studentereksamen, har udgivet en skolebog i regning og var i sidste skoleår under rektor Østergaards sygdom konstitueret som rektor, hvilket ansvarsfulde hverv han skilte sig fra med stor dygtighed, hvorfor han også ved translokationen høstede stor og velfortjent tak.

En af de kendteste gamle soranere, fhv. toldkasserer *Vilh. Bay*, fylder den 16. august 85 år. Vilh. Bay (pr. '95) har

bl. a. været toldkontrollør på St. Thomas og har i Sor.-Bl., 3. årg., s. 21 givet en smuk skildring af, »Da Dannebrog blev strøget over de dansk-vestindiske Øer« den 31. marts 1917, og i samme blad 29. årg., s. 89 og 97, og 36. årg., s. 7, 13, 28 og 38 fortalt »Spredte Erindringer fra et 9-aarigt Ophold paa de tidligere Dansk-vestindiske Øer«. Vilh. Bay var gennem mange år en ivrig gæst ved Sor. Samf.s sammenkomster, og vi, der kender ham, vurderer højlig hans fornøjelige og lune væremåde.

Det samme gælder fhv. grosserer *Hans Elving* (pr. '90), der den 18. september passerer den ærværdige alder 90 år. Sorø-årene har præget Hans Elving dybt; hans kærlighed til skolen er uudslukkelig, han øser af et væld erindringer, som vi lidt yngre påhører med stor interesse. Han repræsenterer fin menneskelighed og høj kultur; at være blevet ven med ham er et af de store plusser i min soranske tilværelse.

Sidst, men ikke mindst lykønskes fhv. generalmajor *Carl Jacobsen* (pr. '94), der den 24. september bliver 85 år. Hans desværre alt for korte periode som Sor. Samf.s formand (1949—53) vil aldrig gange os af minde. Altid veloplagt, djærv og fornøjelig gjorde han bestyrelsesmøderne og møderne til fester; fortællingerne om ham er legio; hans vidtfavnende kammeratskabsfølelse skaffede ham utallige venner, og den eneste anke mod ham er, at han kun i én periode ville lede Samfundet. Ham vil vi altid mindes med glæde.

P. Sch.

Gensyn med Sorø

Sig nærmer tiden, da vi må væk:
fra Sorø kalder en stemme!
Så drager vi på det store træk
til stedet, hvor vi havde hjemme.

Her mødes vi som så ofte før,
fælles om pilgrimsfærden.

De gamle drenge i højt humør
slår triller om kap med stæren.

Vi drømmer igen om de unge år
med slid og med sorger og glæder.
vi knuser en tåre, når atter vi står
ved de skønne, de elskede steder.

For når vi atter vort Sorø ser
må sorgen blandes med glæden:
Kredsen er ikke sluttet mer',
nu mangler der led i kæden!

Frater Soranus.

Gamle Soranere og soranske noter

Soransk Samfund lykønsker følgende kammerater, der har fødselsdag i september:

2. Direktør (Brdr. Dahl) *Eigil Marquard* (f. 1903), Esperanceallé 3, Charlottenlund.
4. Mejeriejer *Harry Aurelius Jensen* (f. 1913), Annebergvej 9, Brønshøj.
5. Lektor *Inger Harsberg*, f. Simonsen (f. 1913), Nykøbing M.
6. Sparekassemedhjælper *Karen Edith Deichmann*, f. Andersen (f. 1898), Jernbanegade 68, Roskilde.

11. Grosserer *Kai Peter Calding* (f. 1893), c/o Wedege, Ribegade 18, København Ø.
12. *Axel Chr. Vilh. Henke*, (f. 1878), på Sorø 1891—92.
12. Prokurist *Fr. Aage Hansen* (f. 1903), Plantagevej 12, Lyngby.
14. Grosserer *Hans Evald Jensen* (f. 1898), r. '15.
15. *Karl Adolph Edvin Schoug* (f. 1893), på Sorø 1905—09.
16. Cand. jur. *Johannes Frederik Olsen* (f. 1898), Niels Juelsgade 14, Kbhvn. K.
16. Fhv. assurandør *Ernst Vilhelm Nissen* (f. 1898), s. '17. Opholder sig vist i Tyskland.
18. Grosserer *Hans Elving* (f. 1873), Kaalundsvej 20, Farum.
19. Direktør *Laurits Jacob Moesgaard-Kjeldsen* (f. 1898), Sunderland, England.
22. Gymnasielærer *Erik Michelsen* (f. 1888), Bolbro Villavej 4, Rungsted Kyst.
24. Generalmajor *Carl Jacobsen* (f. 1878), Strandboulevarden 23, København Ø.
24. Købmand *Svend Landsperg* (f. 1883), Rahbeksmindeallé 7, Fruens Bøge.
25. Ekstrapostbud *Ragnar Thorbjørn Sølling*, (f. 1898), Vestergade 113, Slagelse.
26. *Niels Peter Eliot Jensen* (f. 1898), på Sorø 1909—10.
26. Plantageejer *Finn Andrew Kjær* (f. 1898), Cipolotti, F.C.F., Argentina.
28. Civilingeniør *Albert Kindt* (f. 1893), Plutovej, Aarhus.
29. Fuldmægtig *Axel Lars Chr. Olsen* (f. 1893), Hollænderdybet 31, København S.
29. Civilingeniør *Hans Ib Holm* (f. 1913), Kai Lippmannsallé 4, Dragør.

*

Under 20. maj er fhv. direktør for statsskovbruget *Poul Lorenzen*, R. af Dbg. og Dbm., Kværndrup, udnævnt til kommandør af Dannebrogordenen.

*

Stud. mag. *Kai Hørby* (s. '54), forfatteren til »Skolen og akademiet gennem 400 år« i *Academia Sorana*, har for besvarelsen af en prisopgave i historie ved Københavns Universitet om dynastipolitik i det 15. og 16. årh. erhvervet accessit.

*

Erik Bang (s. '45), der fra 1. august er kaldet som overlærer ved Lyngby-Taarbæk kommunes skolevæsen, har taget eksamen som cand. psych. ved Københavns universitet.

*

Under 11. juni 1963 er lektor og konsulent i ministeriet for Grønland, fhv. provst *Aage Bugge*, R. af D., udnævnt til ridder af 1. grad af Dannebrogordenen.

*

»Generalkonsul Ernst Carlsens Fond« uddelte den 28. maj to ærespriser, hver på 30.000 skattefri kroner. Den ene tilfaldt prof., overlæge, dr. med. *E. Meulengracht* for hans videnskabelige og humanitære indsats på kræftforskningens område. Professoren er trods sine 76 år stadig med i foreningens arbejde, er endnu aktiv som læge og har foruden ovennævnte område ydet betydeligt ved behandlingen og udforskningen af mave- og blodsygdomme. Overrækkelsen foregik ved en reception i *Domus Medica*; departementschef i statsministeriet *A. Michelsen* foretog overrækkelsen.

*

Landsdommer *N. V. Boeg* og højesteretssagfører, dr. jur. *Bernt Hjejle* rejste den 30. juni til Athen for at deltage i den internationale konference »Verdensfred ved Verdenslov«.

Konferencens hovedemne bliver spørgsmålet om, hvorfor den interna-

tionale domstol i Haag er så lidt brugt og mulighederne for at ændre dette forhold. Endvidere spørgsmålet om at systematisere den internationale ret i højere grad og om muligheden af at skabe ensartede regler for voldgift og mægling i internationale forhold.

*

Universitetslektor, cand. theol. *Jacob Balling* forsvarede den 17. juni sin disputats for den theologiske doktorgrad »Studier over investiturstidsperiodens embedstænkning«. Den ene officielle opponent, prof. *Hal Koch* ville anbefale kardinalerne ved pavevalget at sætte sig ind i dette værk, der forbilligt gjorde rede for den gamle embedsopfattelse fra *Gregor den 7.* Det var et metodisk grundlæggende arbejde; det noget krukke og stærkt sammentrængte sprog gjorde dog tilegnelsen vanskelig. Anden opponent, prof. *Torben Christensen*, ankede ligeledes over sprog og stil, men roste ellers disputatsen. I »*Kr. Dagblad*« 18. juni anmelder dr. phil. *Niels Skyum-Nielsen* (s. '40) arbejdet, der karakteriseres som et dybtborende værk, anskuet rent theologisk og derfor lærerigt for almindelige historikere som et tiltrængt supplement til deres mere »profane« vurdering af tiden. Også *Skyum-Nielsen* kunne ønske formen klarere og mindre latiniseret.

Dr. theol. *Balling* er indstillet som professor i kirkehistorie (de ældre perioder) ved Aarhus Universitet. Han skal aflaste prof. *P. G. Lindhardt*.

*

På slotsholmen i Skanderborg, midt i dronning *Dagmars* abildgård, residerer den 77-årige, men stadig vitale pastor emer. *C. E. T. Engsig-Karaup*. Han kan naturligvis ikke undgå at tænke på folkevisen om dronning *Dagmars* død, og dette har indgivet ham den tanke, at erstatte en cementskulptur, forestillende en gammel troldkælling, (befindende sig på det skønne sted,

hvor hovedvej 10 A slår et knæk i udkanten af Dyrehaven) med en skulptur af den elskede dronnings smådreng, som han jagende på sin røde hest styrer ind mod slotsbanken for at melde kong Valdemar dronningens svare sygdom.

Sagen har gennemløbet flere faser; billedhuggeren Sv. Lindhardt lavede et udkast, som Skanderborg afkøbte ham til — i femtedels størrelse — at opstilles på rådhuset. Men pastoren ønsker drengen i bronze ude i Dyrehaven; en komité er dannet for at søge planen realiseret, men nu er prisen på drengen steget fra 90.000 til 125.000 kr., hvoraf 30.000 kr. haves, så man påtænker forskellige arrangementer til fordel for drengen, der nu i seks år tålmodigt har ventet. Turen fra Ribe til Skanderborg er 126 km — pastoren cyklede sidste år drengens tur — dog gjorde han ophold undervejs, hvad den liden smådreng næppe har tilladt sig (»Politiken«, 30. juni).

*

Kronikstof:

En fransk abbed, Burchard, død for 800 år siden, har forfattet et kuriøst skrift »Forsvar for skæggene«, som dr. phil. *Niels Skyum-Nielsen* nærmere behandler i sin kronik med ovennævnte titel (»Politiken«, 1. juni). — Statsbibliotekar *Helge Kjærgaard*, Aarhus, karakteriserer Max Picard — »Europas samvittighed« (»Kr. Dagblad«, 5. juni). Denne svejtsiske filosof, der er meget lidt kendt herhjemme, belyser i sine værker vor tids katastrofetilstand: Den moderne menneskeheds ydre verden er sammenhængsløs, splittet, kaotisk, og den er det, fordi det moderne menneskes indre verden er usammenhængende, splittet, et kaos. Mennesket har mulighed for at vælge mellem Gud, evighed, ordet, helhed, stilhed — og kaos, magter, dæmonerne. Flugten for Gud er *grunden* til hele den nutidige verdens nød. — »Da politiet slog igenem« af programdirektør *Aksel Dah-*

lerup (»Berl. Tid.«, 17. juni) fremdrager episoder og kommentarer fra de urolige januardage 1860, der førte til loven om nyordningen af Københavns politi af 11. februar 1863, der trådte i kraft den 1. juli 1863, altså for 100 år siden. Politiets hårdhændede adfærd over for borgerne gav anledning til en reform af hele Københavns politivæsen. Kampen mod politiet førtes i særlig grad af dagbladets redaktør *Carl S. A. Bille* (s. '46), medstifter af Soransk Samfund. Blandt dem, der ufor skyldt led en ilde medfart, var Sorø Akademis senere rektor *Bartholomæus Hoff*, dengang 20 år gl. Dahlerup omtaler episoden, og der kan læses mere derom i Sor.-Bl., 20. årg., s. 68 i en artikel af *Gordon Norrie*: »Da Bartholomæus Hoff fik Prygl og blev arresteret«. — »Hvad med naturfredningen?« (»Politiken«, 7. juli) — her efterlyser prof. *Ragnar Spærck* tværpolitisk enighed om midlerne til den store landskabsfredning og undersøger grundspekulationen i landdistrikterne. — Fhv. direktør for statsskovbruget *Poul Lorenzen* konstaterer i »Jyder, ej blot for Vorherre« (»Jyllands-Posten«, 10. juli), at der — i modsætning til hvad en tidligere kronikør, dr. phil. *Helge Søgaard*, mener — både i sind og karakter er betydelig forskel mellem befolkningen i Danmarks forskellige landsdele. Dette belyses ved betegnede eksempler, hentet fra egen erfaring og fra *Thorkild Gravlund* og *Achton Friis*. Endelig fortæller red. *Aage Heineberg* (»Dagbladet«, 26. juni) om »Baronens sidste rolle«: *Ludvig Holberg* som landmand, med hovedvægten på Tersløsegård.

REDAKTION:

Højagervej 67, Rungsted Kyst, lektor *P. Schjærff*.
Tlf. 86 38 32.

EKSPEDITION:

Vesterbrogade 2 D, København V.
Direktør *C. C. Hoffgaard*, Central 1918.

Fr. Palm Greisens bogtrykkeri, København.

Hovedkontor:

VESTER VOLDGADE 107 . KØBENHAVN V

Telefon Central 6666

TH. C. JENSEN

1ste KLASSES SKRÆDERI

Vedelsgade 14

Telefon 358

Sorø

Sorø Akademis I. Skovdistrikt

Har De kakkelovnen, har vi brændet

Telefon 125

Japanica

PLAST

PLAST-FLASKER til alle formål

EGET FORMVÆRKSTED
EGET SILKETRYKKERI

LERHØJ 15, BAGSVÆRD
TLF. (01) 98 55 55

<p>A. Green-Andersen Landsretssagfører Peder Skramsgade 7 . Kbh. Central 5151</p>	 <p>København Århus Frederiksværk Næstved</p>	<p>Erik Pontoppidan Landsretssagfører Byen 6530 Nørregade 13</p>
<p>STAALKONTORET v. R. E. Brincker Malmøgade 7 København Ø</p>	<p>København Århus Frederiksværk Næstved</p>	<p><i>Støt</i> SORANERBLADET H. N. A.</p>
 <p>SCO KNALLERT <i>- til hårdt dagligt slid</i></p>		<p>SVEGÅRDS BOGHANDEL SORØ TLF. *27 . POSTKONTO 7163</p>
<p>Kaina Rustolie - Kaina Vaabenolie - Kaina Loddefedt Nova Slagloddepulver - Nova Svejsepulver De kendte Kaina- og Nova-Produkter fra Vissinggaard Laboratorium anvendes paa Værksteder Garager og Fabrikker overalt i Danmark. Forlang Kaina- og Nova-Produkter hos Deres Handlende. Tønning St. VISSINGGAARD LABORATORIUM Tlf. Brædstrup 414</p>		 <p>FILTFABRIKEN NORDEN 1/2 Lyngby Hovedg. 4, Lyngby Dir. Peter de Neergaard</p>
<p>V. POULSEN & A. SØRENSEN Murermestre og Entreprenører Kontor: Molbechs Allé 8 - Kl. 8,30-17 - Telf. 420-151 Grundlagt 1917</p>		<p>Advokat HARALD QVIST Landsretssagfører Mødeberettiget for Højesteret Frederiksberggade 25 C. 3264 - MI. 3364 Lrs. G. Tage Nielsens eff.</p>
<p>Tlf. 4 - 134 1. kl. værelser og smukke selskabslokaler Største og førende HOTEL POSTGAARDEN, SORØ</p>		<p>Sorø Spare- og Laanekasse Telf. Sorø 89</p>